

OGRAŻKA (49) *sb f*

o prawdopodobnie jasne (*tak w o-*); pierwsze a pochylone, końcowe jasne.

sg N ogrążka (7). ◇ G ogrążki (7). ◇ D ogrążce (2). ◇ A ogrążkę (12). ◇ I ogrążką (4). ◇ L ogrążce (1). ◇ pl N ogrążki (7). ◇ G ogrążek (2). ◇ D ogrążkām (2). ◇ A ogrążki (3). ◇ L ogrążkách (1). ◇ du N (*cum nm*) ogrążce (1) *FalZioł* IV 57d.

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

Dreszcze, uczucie zimna towarzyszące gorączce; febris Vulg; paroxysmus Calep; commotiuncula Cn (49) : ten kamień gdy gi kto powieli na łyzi/ tedy pomaga naprzeciw ogrążkam *FalZioł* IV 51a; Gdzie będą ippołem złączone dwie ogrążce/ ktore zową trzeciackami: [*smaragdus*] vzdrawia ie *FalZioł* IV 57d, IV 41b [2 r.], 49d, 54c; *Leop Luc* 4/59; A kiedy nieiako bodzie w Pęchyrzu/ niedoftátek ielt/ á przeto łye Ogrążki nádziejwać. *SienLek* 20v; *Sliniogorz/ z Ogrążką*: złe znamię. *SienLek* 23; Ale ielli chory/ ogrążki niema/ może ieść miernie mięfo młode *SienLek* 40, 8, 9, 20, 20v [3 r.], 21 (33); [Ogrążek morowych leczenie *SienHerb* B#2v, B#2v [2 r.]].

W charakterystycznych połączeniach: ogrążka bliska, nieporządna, powszednia (2), przestająca, ustawiczna (2), zapalona; ogrążkę cierpieć (2), leczyć, miewać, oddalać, odpędzić, sprawić, uśmierzać, znamienować (5); ogrążki nadziewać się (2); (na)przeciw ogrążce pomagać (3); ogrążka gaba (2), poczyna się, przestawa, ruha.

Wyrażenia: »ogrążka gorąca« (2): Gdy ten członek [*wątroba*] chorzeie ogrążką gorąca człowieką takiego gába *SienLek* 88, 141v; [*SienHerb* B#2v].

»ogrążka zimna« (3): *SienLek* 29v, 141v; *Paroxysmus – Ogrążka zimna. Calep* 758a; [Ogrążek zimnych leczenie *SienHerb* B#2v].

Szeregi: »ogrążka albo febra« [szyk 2:1] (1): OGrążki albo fébry rozmaíte łą: ábowiem niektóre trzęfą człowiekiém/ á od tąd ie zową/ trzęfące: niektóre człowieką we wnąthrz z żymáią/ á thy wżyfłtki człowieką zimnem dręczą *SienLek* 139, 139 żp, 141 żp.

»ogrążka, (a owszem) gorączka« (2): Ielli kogo ogrążką á owżem gorączką gába/ [...] temu trzeba Medyanę otworzyć *SienLek* 139v, 140 żp.

Synonimy: febra, gorączka.

Cf **OGRAŻANIE, OGRAŻENIE**